

Brussel, 20 mei 2021
(OR. en)

8966/21

COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	8725/21
nr. Comdoc.:	COM(2021) 110 final
Betreft:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het humanitaire optreden van de EU: nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen - Conclusies van de Raad (20 mei 2021)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over "het humanitaire optreden van de EU: nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen", die op 20 mei 2021 tijdens de 3795e zitting van de Raad zijn aangenomen.

Conclusies van de Raad**over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad
over het humanitaire optreden van de EU: nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen**

1. De Raad is ingenomen met de tijdige mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het humanitaire optreden van de EU, gezien de toenemende humanitaire uitdagingen in de wereld, zowel wat financiering als hulpverlening betreft. De Raad spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de ongekeende omvang van de humanitaire behoeften, de krimpende humanitaire ruimte en de groeiende financieringskloof. De COVID-19-pandemie heeft de gevolgen van conflicten, klimaatverandering, demografische druk, gedwongen ontheemding, mislukt of zwak bestuur en het toenemende aantal schendingen van het internationaal humanitair recht (IHR) aanzienlijk versterkt. Al deze factoren treffen met name bevolkingsgroepen in kwetsbare situaties.
2. De Raad bevestigt de geldigheid en relevantie van de Europese consensus over humanitaire hulp, en herhaalt hoe belangrijk het is dat de humanitaire hulp van de EU wordt verstrekt op basis van behoeften en in overeenstemming met de humanitaire beginselen van menselijkheid, neutraliteit, onpartijdigheid en onafhankelijkheid.
3. De Raad wijst op de essentiële coördinerende rol van de Verenigde Naties bij de respons op humanitaire crises, in de geest van effectief multilateralisme en partnerschappen. Hij benadrukt het belang van nauwe samenwerking met belangrijke partners, waarbij zowel internationale en lokale humanitaire ngo's als het maatschappelijk middenveld worden betrokken, en erkent het belang van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging voor de bevordering en uitvoering van een op principes gestoelde humanitaire respons.

4. De Raad onderstreept dat eerbiediging van het IHR een voorwaarde is voor doeltreffende en efficiënte humanitaire hulp tijdens gewapende conflicten, voor het verlichten van het lijden van de getroffen bevolkingsgroepen en voor het waarborgen van een betere bescherming van hen. De Raad benadrukt derhalve dat het van belang is de eerbiediging en naleving van het IHR consequent centraal te stellen in het externe optreden van de EU – zoals verwoord in de EU-richtsnoeren inzake de bevordering van de naleving van het internationaal humanitair recht, de bescherming van burgers en civiele infrastructuur te waarborgen, een op principes gestoeld humanitair optreden te ondersteunen en te bevorderen en de humanitaire ruimte te beschermen. De Raad benadrukt voorts dat er moet worden gezorgd voor veilige en ongehinderde toegang tot bevolkingsgroepen in nood, en voor de veiligheid en beveiliging van humanitaire hulpverleners en gezondheidswerkers. Hij steunt de verdere versterking van het kader voor de naleving van het IHR, in overeenstemming met de conclusies van de Raad over humanitaire hulp en het internationaal humanitair recht, die in november 2019 zijn goedgekeurd. De Raad moedigt extra inspanningen aan om, waar dienstig, te zorgen voor doeltreffende EU-coördinatie van IHR-aangelegenheden, zowel intern als extern, zoals een beter toezicht op schendingen van het IHR en de veroordeling van dergelijke daden, waaronder aanvallen op burgers, humanitaire en medische hulpverleners, medische inrichtingen en scholen.
5. De Raad benadrukt dat de mondiale inspanningen dringend moeten worden opgevoerd om de middelen voor humanitair optreden aanzienlijk te vergroten, en dat het belangrijk is om de beschikbare middelen voor humanitaire hulp efficiënter in te zetten. De Raad moedigt de Commissie en de lidstaten aan zich te beijveren voor meer humanitaire financiering, zodat de EU haar leidende rol onder de mondiale donoren kan behouden en kan zorgen voor een duurzamere en evenwichtigere verdeling van de humanitaire financiering binnen de EU. De Raad pleit er bij potentiële en nieuwe donoren voor dat zij op principiële wijze bijdragen aan het door de VN gecoördineerde humanitaire systeem. Voorts roept de Raad de Commissie en de hoge vertegenwoordiger op om in hun dialoog met de betrokken derde landen stevast te pleiten voor een op principes gestoeld humanitair optreden. De Raad spoort de lidstaten en de Commissie aan de dialoog met het VN-systeem over de prioritering van humanitaire hulpmiddelen te intensiveren. De Raad is voorts ingenomen met de inspanningen van de lidstaten en de Commissie om aanvullende, op principes gestoelde financiering van internationale financiële instellingen en de particuliere sector aan te trekken, onder meer door middel van innovatieve financieringsmethoden, op basis van een "berokken geen schade"-benadering.

6. De Raad spreekt zijn steun uit voor het gebruik van meerjarige en flexibele financieringsregelingen met humanitaire partners. Hij is ingenomen met de toezegging van de Commissie om deze inspanningen op te voeren en onderstreept het belang van het verstrekken van kwalitatief hoogwaardige financiering, in overeenstemming met de Grand Bargain. De Raad moedigt humanitaire organisaties aan verder gebruik te maken van innovatieve oplossingen en digitale instrumenten om de doeltreffendheid en het effect van hun respons te vergroten. De Raad bevestigt de noodzaak van verantwoord en ethisch gegevensbeheer in humanitaire contexten met inachtneming van het "berokken geen schade"-beginsel, ook in alle gevallen waarin digitale oplossingen worden gebruikt voor humanitaire hulp.
7. De Raad benadrukt dat de steun voor lokale en nationale actoren moet worden opgevoerd, en dat hun kennis en ervaring als eerstelijnsbijkverleners voor, tijdens en na noodsituaties moeten worden onderkend. Hij herinnert eraan dat er gecoördineerde behoeftenanalyses nodig zijn waarbij er van de capaciteiten van deze lokale actoren gebruik wordt gemaakt. De Raad moedigt meer investeringen aan in lokale ngo's, met inbegrip van lokale organisaties die door vrouwen worden geleid en vrouwenrechtenorganisaties, en de bevordering van billijke partnerschapspraktijken. De Raad onderstreept het belang van de versterking, waar passend, van nationale responsstructuren, -netwerken en -instellingen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, ngo's, confessionele en liefdadigheidsorganisaties, en hun partners. Hij benadrukt ook het belang van de lokaliseringagenda als middel om de toegang van mensen tot tijdige en passende diensten te verbeteren teneinde tegemoet te komen aan de behoeften van bevolkingsgroepen in opkomende, langdurige en vergeten crises.

8. De Raad spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de gevolgen van de klimaatverandering voor humanitaire acties, is ingenomen met het werk dat is verricht voor een anticiperend humanitair optreden en roept op tot de uitbreiding ervan. De Raad wijst op het belang van risicobeoordeling en -analyse als basis voor humanitair optreden en een consistente aanvulling op een op behoeften gebaseerde aanpak. Het versterken van klimaat- en milieuacties en -actoren, in het kader van een koppeling tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vredesopbouw, is essentieel voor het opbouwen en verbeteren van de veerkracht van kwetsbare gemeenschappen, in overeenstemming met de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering. De Raad staat geheel achter de doelstelling van de mededeling om bij het uitdenken en verstrekken van humanitaire hulp rekening te houden met de respons op de negatieve gevolgen van klimaatverandering en aantasting van het milieu, en steunt volmondig de toezegging om de humanitaire partners te helpen hun ecologische voetafdruk te verkleinen.
9. De Raad verklaart dat de koppeling tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vredesopbouw consistent en doeltreffender moet worden uitgevoerd en operationeel gemaakt. Hij onderstreept dat de verschillende betrokken actoren gecoördineerd te werk moeten gaan, met volledige inachtneming van de humanitaire beginselen bij het verlenen van humanitaire hulp en in volledige overeenstemming met hun respectieve mandaten en doelstellingen. Met deze aanpak wordt beoogd over te gaan van kortetermijnoptreden op langetermijnontwikkeling, en wordt ingezet op duurzame oplossingen die de diepere oorzaken van conflicten en aanhoudende crises aanpakken. De Raad roept op tot gezamenlijke analyses van behoeften en kwetsbaarheden en, waar nodig, tot een gezamenlijke planning en programmering van het beleid en het optreden van de EU zelf. De Raad bevestigt het belang van een conflictbewuste aanpak, om te vermijden dat buitenlandse hulp conflicten en crises in de hand werkt. De EU-agenda om de koppeling tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vredesopbouw te ontwikkelen, moet voortbouwen op onder meer de ervaringen en de lessen uit de proeflanden.

10. De Raad is ingenomen met het leiderschap van de Commissie bij de integratie van onderwijs in noodsituaties, met name voor meisjes, als onderdeel van deze koppeling. De Raad bevestigt zijn toezegging om meer financiering te verstrekken voor inclusief en een leven lang leren en voor veilig, gelijkwaardig en kwalitatief hoogwaardig onderwijs en dito opleidingen op alle niveaus in noodsituaties en crises, overeenkomstig de conclusies van de Raad over onderwijs in noodsituaties en aanhoudende crises, die in november 2018 zijn goedgekeurd. De Raad is tevens ingenomen met de toezegging van de Commissie om thematisch beleid te blijven ontwikkelen op gebieden als gezondheid, bescherming, gender, handicaps, voedsel en voeding – met inbegrip van voedselvoorziening aan scholen – onderdak, water, sanitaire voorzieningen en hygiëne, rampenparaatheid en risicobeperking, en hulpverleningsmethoden. Voorts is de Raad ingenomen dat geestelijke gezondheid en psychosociale ondersteuning en welzijn in de mededeling werd opgenomen, en moedigt hij alle humanitaire actoren van de EU aan deze factoren structureel op te nemen in hun planning en programmering.
11. De Raad herhaalt dat mensen centraal staan in het humanitaire optreden van de EU, benadrukt dat hij zal voldoen aan de behoeften van personen die getroffen zijn door conflicten en humanitaire crises en zal opkomen voor hun rechten en waardigheid. Bij een mensgerichte aanpak moet rekening worden gehouden met specifieke groepen die een verhoogd risico lopen, zoals vrouwen, kinderen en jongeren, ouderen, leden van religieuze en etnische minderheden, personen met een beperking, gedwongen ontheemden en vluchtelingen. De Raad benadrukt dat moet worden ingezet op de zinvolle en actieve deelname van personen aan besluiten die hen aangaan. De Raad herhaalt dat het cruciaal is mensen in de context van gedwongen ontheemding te steunen, ongeacht of deze door de natuur dan wel de mens werd veroorzaakt. De Raad benadrukt dat de internationale gemeenschap werk moet blijven maken van de diepere oorzaken van ontheemding en moet blijven voorzien in de behoeften van intern ontheemden en gastgemeenschappen, teneinde de bescherming en hulp te versterken en duurzame oplossingen mogelijk te maken.

12. De Raad herhaalt dat hij vastbesloten is tegemoet te komen aan de behoeften van vrouwen en meisjes, hun rechten te beschermen en gendergelijkheid te bevorderen, en roept alle humanitaire actoren op dit aspect in hun optreden op te nemen, mede in overeenstemming met de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid. De Raad benadrukt dat moet worden voldaan aan de behoefte aan bescherming van vrouwen, mannen, meisjes en jongens, en roept de Commissie en de lidstaten op actief bij te dragen aan het verminderen van de kwetsbaarheid en de blootstelling aan risico's, onder meer door de gevolgen van seksueel en gendergerelateerd geweld, uitbuiting en schadelijke praktijken te voorkomen en tegen te gaan.
13. De EU blijft zich inspannen voor het uitdragen, beschermen en garanderen van alle mensenrechten en voor de volledige en doeltreffende naleving van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en zet zich in dit verband in voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. De EU beklemtoont daarom haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en garanderen van de uitoefening van het recht van elk individu om volledige zeggenschap te hebben, en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die zijn seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. De EU benadrukt tevens de noodzaak, wat betreft seksuele en reproductieve gezondheid, van universele toegang tot hoogwaardige en betaalbare veelomvattende informatie, voorlichting – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorgdiensten.

14. De Raad herhaalt zijn voornemen om eventuele onbedoelde negatieve gevolgen van beperkende maatregelen van de EU voor op principes gestoeld humanitair optreden te vermijden en, waar deze onvermijdelijk zijn, zoveel mogelijk te beperken. De Raad herhaalt dat de beperkende maatregelen van de EU voldoen aan alle verplichtingen krachtens het internationaal recht, met name het internationaal recht inzake de mensenrechten, het IHR en het internationaal vluchtelingenrecht. Hij onderstreept het belang van volledige inachtneming van de humanitaire beginselen en het IHR in het sanctiebeleid van de EU, onder meer door waar nodig consequent humanitaire uitzonderingen op te nemen in de EU-regelingen voor beperkende maatregelen, en door te zorgen voor een doeltreffend kader voor het toepassen van dergelijke uitzonderingen door humanitaire organisaties. De Raad erkent dat humanitaire organisaties verdere praktische ondersteuning en/of sturing moeten krijgen met betrekking tot hun rechten en verantwoordelijkheden in de verschillende EU-sanctieregelingen, en dat de dialoog tussen alle partijen die betrokken zijn bij humanitaire hulp verder moet worden bevorderd. De Raad zal overwegen om, waar dat passend is, ernstige schendingen van het IHR op te nemen als reden voor plaatsing op lijsten in het kader van EU-sanctieregelingen, en er daarbij voor zorgen dat negatieve gevolgen voor humanitaire activiteiten uitblijven.
15. De Raad moedigt de EU en de lidstaten aan de samenwerking en coördinatie te versterken op basis van de "Team Europa"-benadering, teneinde te zorgen voor collectieve en coherente resultaten en zo te garanderen dat de EU een vooraanstaande partner blijft. In dezelfde geest is de Raad ingenomen met het voorstel om een capaciteit voor de Europese humanitaire respons op te bouwen, zodat de EU meer kan doen om – op basis van behoeften – lacunes in de humanitaire respons te helpen wegwerken en zodat snel humanitaire hulp kan worden verleend, in volledige coördinatie en zonder overlapping met bestaande mechanismen. Hij verzoekt de Commissie de lidstaten over de totstandbrenging van deze capaciteit te raadplegen en te zorgen voor de dialoog met de VN en de betrokken humanitaire partners.
16. De Raad steunt de inzet en de essentiële rol van de EU op het gebied van humanitaire hulp, alsook de continue dialoog met haar lidstaten en humanitaire partners. De Raad is ermee ingenomen dat de Commissie een Europees humanitair forum zal organiseren ter bevordering van een strategische discussie op hoog niveau over humanitaire kwesties en een duurzame dialoog met de belangrijkste partners uit het VN-systeem, internationale organisaties, de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging, het maatschappelijk middenveld en andere donoren.